

Dosarul nr. 2r-183/24

2-23168335-01-2r-15042024

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. N. Costăș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

DECIZIE

31 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni,

în cauza civilă, intentată, la cererea de chemare în judecată depusă de Doljicov Alexei împotriva Institutului de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni cu privire la încasarea plăților salariale,

împotriva încheierii din 22 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de către Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni împotriva hotărârii din 14 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

constată:

La 24 noiembrie 2023, Doljicov Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva ICS „RIF-Acvaapararat” SA cu privire la încasarea plăților salariale.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2023 a judecătoriei Bălți, sediul Central cererea de chemare în judecată înaintată de Doljicov Alexei împotriva Institutului de Cercetări Științifice „RIFAcvaapararat” SA cu privire la încasarea plăților salariale s-a admis. S-a încasat de la Institutul de Cercetări Științifice „RIF-Acvaapararat” SA, în beneficiul lui Doljicov Alexei, restanța plăților salariale în sumă de 72604,79 lei. S-a încasat de la Institutul de Cercetări Științifice „RIF-Acvaapararat” SA, în beneficiul statului taxa de stat de a cărei plată reclamantul a fost scutit în sumă de 2178,14 lei.

La 21 decembrie 2023, Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 14 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată, apelantul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 27 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost admisă cererea apelantului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a fost scutit apelantul Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu s-a dat curs cererii

de apel depuse de către Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni împotriva hotărârii din 14 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul central. S-a acordat Institutului de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni un termen până la data de 20 martie 2024, ora 16:00 din momentul recepționării prezentei încheieri pentru înlăturarea neajunsurilor și prezentarea la Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Bălți a cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. S-a explicat apelantului Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni că, cererea de înlăturare a neajunsurilor menționate urmează să fie prezentată în termenul stabilit, iar în caz de neîndeplinire a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită.

Prin încheierea din 22 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit cererea de apel depusă de către Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni împotriva hotărârii din 14 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central. S-a remis apelantului Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 04 aprilie 2024, Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 22 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, cu repunerea în termenul de procedura.

În motivarea recursului recurentul a indicat că încheierea contestată a fost emisă fără examinarea și constatarea tuturor circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea cererii de apel. A afirmat că Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni nu a avut posibilitatea depunerii cererii de apel motivată deoarece nu i-a fost expediată hotărârea motivată din 14 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, fiindu-i încălcate drepturile procedurale ale apelantului de a fi informat, dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil.

Recurentul a susținut că, instanța de apel a îngădit dreptul convențional de acces la tribunal. În consecință, reprezintă o încălcare a dreptului fundamental protejat de CEDO.

Recurentul a opinat că, în speță, a fost lipsit de posibilitatea de a se conforma indicațiilor instanței de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 22 martie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa recurentului, prin intermediul poștei electronice, la 25 martie 2024 (f.d. 74) fiind prezumată recepționată în aceeași zi.

Astfel, recursul declarat la 04 aprilie 2024, este în termen.

Prin notificarea din 15 aprilie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului declarat de către Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 84).

Referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă, că hotărârea din 14 decembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul Central, a fost contestată cu apel de către Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni, înregistrând în acest sens la data de 21 decembrie 2023 apelul nemotivat. Totodată, apelantul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 27 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă cererea apelantului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a fost scutit apelantul Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni împotriva hotărârii din 14 decembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul central. S-a acordat Institutului de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni un termen de până la data de 20 martie 2024, ora 16:00 din momentul recepționării prezentei încheieri pentru înlăturarea neajunsurilor și prezentarea la Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Bălți a cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. S-a explicat apelantului Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni că, cererea de înlăturare a neajunsurilor menționate urmează să fie prezentată în termenul stabilit, iar în caz de neîndeplinire a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită.

Se reține că la 27 februarie 2024 Curtea de Apel Bălți a expediat încheierea din 27 februarie 2024 la adresa electronică a apelantului Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni, indicată în cererea de apel: XXXXX și XXXXX (f.d. 71).

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 22 martie 2024, a restituit cererea de apel depusă de Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni împotriva hotărârii din 14 decembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul Central, cu toate documentele anexate (f.d.72-73).

Or, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit

în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, din motivele ce succed.

Instanța de apel în încheierea de restituire a cererii de apel ca urmare a neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, a punctat că, neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel a determinat aplicarea prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

Completul de judecată reiterează că, apelantul a avut un termen de 22 zile pentru înlăturarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, acordat prin încheierea din 27 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, care a fost expediată la adresa electronică a Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni, conform scrisorii de însoțire (f.d.71).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma dată de drept rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni, or, Curtea de Apel Bălți în încheierea din 27 februarie 2024 a indicat data și ora (*până la 20 martie 2024, ora 16:00*), precum și a identificat locul precis (concret) în care apelanta trebuia să prezinte apelul motivat, însă în termenul stabilit de instanță Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni nu a prezentat la Curții de Apel Bălți apelul motivat.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară. Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1), (1¹) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și *avocaților* prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.

În context completul de judecată menționează că, argumentul Institutului de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni precum că nu a avut posibilitatea de a depune cerere de apel motivată deoarece nu i-a fost expediată hotărârea motivată din 14 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, urmează a fi apreciat critic, or, Institutul de Cercetări Științifice „RIF-

ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni nu a comunicat instanței de apel despre imposibilitatea înlăturării neajunsurilor sau acordarea unui termen suplimentar.

În speță, reținând obligația pozitivă a apelantului de a-și securiza dreptul la apel și de a manifesta o diligență rezonabilă în privința propriilor drepturi, inclusiv de a se interesa de soarta apelului declarat și de a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, Institutului de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni nu a realizat această sarcină în pofida acțiunilor procedurale întreprinse de către instanță.

Colegiul notează că, condițiile pentru exercitarea dreptului de apel sunt impuse de lege, consecințele de îndeplinire defectuoasă a actului procedural în acest sens, urmând a fi puse pe seama apelantului, potrivit dispozițiilor art. 10 alin.(1) CPC.

Potrivit normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul de judecată evidențiază că, instanța de apel corect a concluzionat că, apelanta în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel și nu a prezentat cererea de apel motivată și dovida de achitare a taxei de stat.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, reținut și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

În asemenea circumstanțe nu poate fi invocat faptul că recurentului, i s-ar îngrați accesul la justiție, precum și că nu i s-ar garanta posibilitatea exercitării căii de atac și dreptul la apărare or, împrejurările expuse supra reliefează că, instanța de apel a acordat posibilitatea apelantei, având în vedere inclusiv principiul contradictorialității, să-și poată valorifica drepturile garantate de legislația națională, precum și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului.

De altfel, art. 10 alin. (3) din Codul de procedură civilă, statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind neîntemeiat argumentul recurentului precum că termenul de înlăturare a neajunsurilor acordat de instanța de apel a fost prea mic, or, recurentul/apelantul Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni nu a făcut uz de dreptul său procedural de a solicita, după caz, prelungirea termenului prin care s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor în conformitate cu art. 115 Cod de procedură civilă, în caz că nu avea posibilitatea de a se conforma indicațiilor instanței de apel conform încheierii emise în temeiul art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Or, potrivit art. 115 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Completul de judecată evidențiază că, instanța de apel corect a punctat că, apelantul în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă.

Din considerentele redate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale în corespundere cu circumstanțele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Institutul de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni .

Se menține încheierea din 22 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, intentată, la cererea de chemare în judecată depusă de Doljicov Alexei împotriva Institutului de Cercetări Științifice „RIF-ACVAAPARAT” Societate de Acțiuni cu privire la încasarea plăților salariale.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi